

LA TRABAJO

SETMANARI CATALANISTA
♦ ♦ ♦ DEMOCRATIC

No'l equivoquéu
ab els dos de devant

Mudarà la frisel·la
cada setmana

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

MITJ ANY...	Barcelona...	1'50 Ptas.
	Fora...	2
UN ANY...	Barcelona...	3
	Fora...	4

BRUCH, 41, 3.er, 1.^a

SURT ELS DIVENDRES

A can xeixanta

Are tindrem ocasió de veure si'l japonès es tan tranquil y tan trempat com diuen, y sobre tot, si hu es tan si ha perdut com si ha guanyat. Anem a dir que no fora cosa extraordinària qu'el japonès es quedés tan tranquil si perdés, perquè jo coneixc uns socis que van perdre unas colonias y's van quedar tan tranquils com si's hi haguessin dit llus-sia, qu'es com si a un hom no li diguessin res. Sembla, y dich que sembla, perquè ab tanta notícia falsa com circula de la guerra rus-japonesa, també podria ser que tot lo que s'ha dit fins ara fos una guatilla, y russos y japonesos estiguessin com Lerroux y Junoy; sembla, repeteixo, que ja han anat a l'aranya estira cabells y que a la primera embestida el japó ha fet pupa a l'os rus. Aixó pera nosaltres no tindria res de particular sinó fos que la tal embestida, els fills del japó l'han donada valguentse de torpeders, destroyers, qu'en deyan nosaltres y que, a judici dels que hi entenen, han fet un paper lluhidíssim. Nosaltres també en teniam de torpeders; tota una escuadra de *Terrors*, *Horror*s y *Furors*, que'n mans dels marins espanyols van acabar com un cavall de cartró en mans d'una criatura: ab la panxa oberta, la cua arrancada y el cap esmicolat. Y no val a dir que's petits vaixels dels japonesos siguin més moderns que's nostres, perquè uns y altres son del mateix temps y casi dels mateixos astillers. Lo que ja no son el mateix son las mans, perquè no son tot hù mans japoneses o espanyolas, y sobre tot allò del *hombre prevenido*... que sembla que no's digui per la gent d'allende el Ebro que sempre bada y may es a las calsas. Crech que va ser en Maura que va dir que a nosaltres en aquesta guerra, no'n hi anava n'hi venia res, y que a lo sumo vindrian cap aquí alguns *chispazos*. Tant de bó, perquè'ns temem qu'aquest *chispazos* no siguin la perdua d'algunes illas *adyacentes*, qu'encare'ns en queda alguna sinó estich equivocacat. Els diaris de Madrid s'han esverat y's hi ha faltat temps pera demanar qu'artillessin las costas, canons, balas, metralla, artilleria, cavalleria y la mar... Jo no faria res; aixis com aixis lo que'n vulguin pendre, si las cosas s'enredan, també'ns ho pendrán; tan si tenim las costas artilladas com si no las hi tenim; ab canons com sense, ab balas, metralla el sic de *cæteris* com si no hi ha res de tot aixó. Nosaltres, no tenim més que restar de panxa al sol, lleigir els partes y... esperar, que's feyna musulmana y que ja'ns agrada perquè ja hi estem fets. Tot lo que si gastí son ganas de llençar quartos, tot lo que's digui ganas de perdre temps. Badar, badar y badar y res més, que lo que'ns quedi ja'ns ho trobarem. Tot aixó, com es natural, no resa ab Barcelona. Aquí ja se sab que no val a badar; y la prova es que tenim un Girona que'n lo tocant a alsar banderes blanques sembla que hi té la mà trencada. Diuen que ja fa anys que si enseja al terrat de casa seva quant no sap en que matar el temps.

CARRETER XERRAIRE

«El govern ha manat re-forsar las baterias de Palma, Ceuta y Illas Canarias.»

Quan vá enterarsen la Russia, quan s'en va enterar'l Japó, els combats varen sospendre per pendre resolucions, perquè quan l'Espanya s'arma no convé anarhi de boig, puig ab aquelles escuadras y aquells terribles canons y aquells militars *bizarros* que tenen els espanyols, fora una carniceria qu'espantaria al món la que faria la Espanya entre's rusos y el Japó. Y es comprén. Las nostras glorias conegudas de tothom, moralment donan a Espanya de Nació grossa el valor. Quin poble es, que olivard pugui aquell *Troia* famós, abont, si bé'ns van fuma llenya, van guanyarhi tant d'honor? Qui olivardá el dos de Mayo abont aquell poble traydor va afartarse de galctas pro, ab honra, com correspon, als nets dels *lèrcios de Flandes* y del *Cid Campeyador*? Podrá deixar may l'Historia de parlar ab admiració del dos de Mayo en Cavite? Tals exemples de valor, per forsa a las grans potencias els tenen que fer pressió

per mirá ab qui s'embolean, perquè *¡guay!* del que altre cop possi el nostre honor a prova, que no trigarà molt a empenedirse del erro, veyent qu'ens sobran... ronyons per aguantar tanta llenya com la que s'en treu d'un bosch dels que el Tibidabo *pueblan*. Per xó Rusia y el Japó al saber que reforaban las defensas de certa ports, se comprén que avans vulguesin estudiar la situació que per ells resulta grave que ¡Deu m'os en quart, per xó que de ser neutrals deixessim decantantnos a un cantó! ¡Adiós Europa! ¡adeu Asia! si's despertava el *león* que si bé es cert, no es tan fiero com el pintan, ni de molt encare, *arrestos* li quedan pera... rebre un altre cop, ab aquell valor heroico que ha estat l'asombro del món. Jo de desd' que vaig llegrirho qu'estich sempre ab l'ayl al cos, tement que ab aytais trifulcas no hi hagi alguna nació que li passi per la clepsa vulguerns regalar un tros de colonias, que alashoras ja podriam dir per tot te deixo, perquè de sobras sabem que las posesions a Espanya'ns han servit sempre perquè hi mostrin el valor el nostre invencible ejército, que ya deu estar frísos al veure que are no'l deixan dar mil *pruebas* de valor parant (com sempre) la esquena pro... aixó sempre... ab molt honor.

Q. K.

Ball de bastons

LLÓ que diuen els castellans de que no hay peor sordo que el que no quiere oír, te justa aplicació als *perdidos* y a *tutti quanti* atacan al Catalanisme, sense solta.

Y aixó que's catalanistas ja ho tindriam de sapiguer de memoria pera no donar may audiència a n'els papanatas de la Rambla del Mitj i *islas adyacentes*, es lo que nosaltres, carregats de bona fe, oblidarem dirigintnos a la sucursal de la «Barra de la Torratxa», ab els mateixos modos que si'ns dirigíem a un diari serio. No tinguin pas por de que hi tornem, per que ja estem convençuts de que en materia de barra en Pedra y Pedra, ne té tanta, que ni sobra per donarne y vendren. Y a la cuenta, la que gastan els nostres enemics es tota de procedencia roquesca. Ho dihem per la calitat. Acredita la marca de fabrica.

Véase la muestra: La reasumirém aquesta mostra: Que nosaltres som... *carlistas!* y *jesuitas!* qu'ens vestim de democratas, pero que no ho som, y la proba es... que no tractem a n'els de *La Perdida* y a n'el *triforce* ab gayres miraments... ah! y que també som *carlistas* y *jesuitas* per que duptem de que'n Rodriguez Méndez sigui persona.

Com se veu s'apoyan en rahons de pes. De molt més pes qu'el cervell den P. K. ts.

**

Es veu qu'aquests calificatius de *carlistas*, *jesuitas* y *lluisos* els tenen esterotipats y els gastan a tot drap quant se tracta de atacar als catalanistas. Per ells aixó de la *dreta* y la *esquerra* son rumansos. A tothom que no cridi visca... no la República, perquè ab aixó no ni ha prou, sinó visca S. M. l'Emperador del Paralelo (y ab aquest visca ja hi ve comprés tot lo altre), ja se sab... *lluis, jesuita o carlista*.

Y a nosaltres no han trobat altre medi pera atacarnos, que la cansó... del enfadós. Aquesta ja la saben de memoria. De manera, qu'l dia qu'en trobin un altre ja'ns avisarán, y tornarem a dedicalshi algun article per veure quin só fa, y si'ns agrada hi tornarem; pero are per are... ¡ja tan fàstich aixó de *lluis, jesuita y carlista*!

Si volen els en farém recibo.

**

Aném a dir que no tot es mala fe lo que tenen aquests senyors. A nosaltres ens agrada ser justos ab tothom.

Per un cantó no volém entendrens, pero per altre no podém entendrens. Es lo que'ls hi passa a n'els *madurs* que tampoch ens entenen. Aquestos de bona fe! Fanatichs rojos y fanatichs blanchs tenen el cervell migrat y l'ànima esquifida. No son capassos de capir els grans ideals. Pels uns es un *masó*, tothom que no reconeix el poder de Roma, pels altres es un *jesuita* el que no cregui en repúblicas unitarias y no parli de matar capellans y monjas, cremar convents y de revolució.

Aixis ens trobem nosaltres, que som *masóns* y *jesuitas* a l'hora. *Masóns* pels uns y *jesuitas* pels altres.

Si tart ó d'hora entra un baf de civilisació per Espanya es convencerán els fanatichs de

tots dos extrems, que no som ni una cosa ni altre.

Som homes lliures, de conciencia lliure, qu'ens repugnan els fanatismes. Per aixó abominém, per un igual, dels clericals que dels jacobins.

Per aixó, enteném qu'el Catalanisme, idea de llibertat y civilisació, té de deslliurarse, de totas dugas tendencias, té de mirar cap a Europa y té de escriure en sas banderes els lemas de Autonomia, Llibertat y Progrés. Tres lemas qu'están renyits ab totas las tiranias y ab tots els fanatismes.

Sermons cúpts

de Quaresma llarga

Endressats principalment als que sirgan y no capissan, en profit de bagarros y vividors d'ofici.

I

Caríssims:

Muntat dalt del carro, que diriam trona, y confiant que ha de venir en ma ajuda la gracia del esperit autonómich (qu'es un esperit molt regraciós), vaig a endressarvos unas petites digresions que no dupto vos serán profitosas, si, obrint a la rahó las portas de vostres fins ara tancats enteniments, feu el propósit de convertirvos en personas entenimentadas que tenen nas a la cara.

No penseu, ni remotament, que ab sas prédicas persegueixi aquest fray que vos parla, algun *fi pro domo sua*, no; las eleccions s'oviran llunyanas, y no mana lo contrari en Villaverde, y no puch, per tant, tenir la segona intenció de que'm feu diputat, com aquell altre fray dit Emperador Pastetas, ó com son company *Cimarrón*, ó com tots sos correllionaris *intelectuals* de pretensions; no desitjo tampoch que'm doneu una mitra, ni tant sols un cigarret de paper, perquè podria dirme qu'el fum m'ha pujat al cap y no m'agrada *jumem* de ningú. No busco res d'aixó. Lo que ara os diré, vos ho diré, si ho mereixeu, d'aquí un any y d'aquí deu si es precis; y lo que jo persegueixo es que no tinga necessitat de repetirho per falta de motius, lo qual desgraciadament veig difícil de conseguir.

Cap época del any més indicada que la que ara ha escomensat, pera fervos avinent l'estat calamitos de vostre pecuni, digne *pendant* del de vostre inteligencia; y per més que aquestos dias l'Esglesia ab sas prácticas de recato y oració fa la apologia del dejuni, no vos titllaré de clericals si seguiu tal sistema en més ó menys escala, puig comprenech que vos hi obliga forsa major; pero no deixaré passar l'oportunitat sense remarcarvos que si vosaltres la balleu magra, en cambi la ballan grassa aquells que vos empenyen a la vaga impremeditada y a la manifestació instancial, y que si per vosaltres casi tot l'any es Quaresma, per ells es Carnaval y disbauxa.

Y ja que no puga transformar miraculosament en greixor la magrícia dels aliments qu'embutiu, sigam permés demostrarvos que lo migrat del vostre cervell ó siga la Quaresma dels vostres gambals, prové de la deixadesa que os caracteriza; deixadesa que tenen interés vostres Cids en fer perdurar, precisament perquè aixis que os desbertessiu perdriam son camp d'operacions y's faria pera ells impossible la conquesta de moros que portan a cap.

Jo he vist ab recansa las llagas de vostre cos; jo he tingut ocasió d'admirar la tossuderia máxima que os aclapara, fentvos refractaris a la esmena y reduhintvos a la nissaga de párias dignes de serho; jo he observat atentament l'analfabetisme qu'es vostra flaca, pesi al barrut Roca y Roba; la mansuetut y bona fe que a molts de vosaltres os converteixi en una cera toba que s'enmotilla a la forma sospitosa que volen donarli els capitosos que os explotan; jo he tocat els efectes contristadors de la xorca intolerancia contra el modo de discorre dels que considereu vostres contraris, erigintvos en perfecció humana, vosaltres, símbol del número cero, y malparlant dels que os venen ab arguments que os fan l'electe de vergassadas, y a las quals contesteu com els burros guits: a cosas; jo he flayrat ab repugnancia la pudó de vostra llibertat anti-liberal que predica conciencias y ven vinagre, y he prés el pols de vostra predisposició cega envers l'Autonomia Santa, aquesta Autonomia que combatiu sense comprendrera, d'igual fàisó qu'el nen de enaguas rebutja l'aygua freda y cristallina que li treu la brutícia del trasero.

Jo he vist aixó y molt més, y en honor a la veritat dech fer constar que no'n teniu vosaltres tota la culpa, sinó els miserables, que os fan servir d'escambell pera conquerir ab vostra esqueneta lo qu'ells jamay per si sols alcansarian.

Animat, donchs, del bon zel de que he fet esment en primer terme y esperant, com a resultat de más disquisicions, el fruit que sol trobar aquell que's fica allà hont no'l dema-

“A río revuelto...”

No fassin mala carota...

perquè ab aixó de la guerra, podrán treure fabas d'olla fent sortir el ventre de penas.

nen; portaré bé ó malament a la práctica ma ingrata tesca, si'l carro no s'encalla, y quant menos no podreu dir que la veritat no ha vingut en vostra busca, ja que vosaltres la veyeu passar ab indiferencia criminal.

PARE (I) PERE R. VILA

(I) De familia.

Rusia y Japó

Altre cop l'inhumà fantasma guerra, pressa ha fet ab sos odís y ambicions sobre dos terras que sols diferencian el adjectius innobles de nacions. Pel sol fet de no ser fills d'igual terra y guits de l'avar per l'ambició, s'olvida que tothom es fill de dona, que tots som carn de carn, no de canó. Y es lluyta y es destrossa y s'emborratxa venent de sanch tacada la sua mà; y altre cop, per l'honor y l'avaricia se converteix en fera'l ser humà. Y el poble ho aplaudeix perquè hi disfruta, y admira d'uns la fe, d'altres la por. Y cal considerar, veyent qu'els homes perden d'humanitat tota noció. Quina lley, quina fe, quina doctrina ens oya a barallars' germá y germá? Quin dogma hi há que veyasanch prediqui? Qu'aixó aconselli quina secta hi há? No fora més hermes qu'el món, la terra, l'immensitat d'espay qu'está poblat s'agermanés en un sol cercle d'homes del que amos foren tots, ningú manat? La rojor de la sanch, no'ls esparvera? No'ls crispa'ls nervis? No'ls hi fa fredat? No'ls gela? No'ls comou? No tenen ànima? No'ls la res morir... havent matat? Y els que adoran un Deu que predicava l'amor al próxim, l'estimá al germá, no'ls farà res mirar de sanch tacada la fulla d'un acer qu'els han confiat? Humanitat perversa! Instint salvatj! L'esperit de fera ¡com si veu sura! Y es parla de progrés! d'avens! Sarcasme! ¡Menteix qui aixó prediqui! No es veritat!

SILVERI GRAMOPHON

Veritats políticas

«La república unitaria seria el mismo régimen monárquico, sin más variante que sustituir la corona por el gorro frigio.»

Pi y Margall.

Un moment de silenci.

Mediti el nostre poble, tant el ciutadà com el camperol, el lema d'aquest article y's convencerá qu'es el verdader reflexe de la veritat, tal com l'entenia el venerable vellet, el gran Pi y Margall.

¡Cóm!—Diuen en lo més fons de la seva ànima els republicans unitaris sistema *Lerroux el Compagnie*—després d'haver vensut. ¡Deuriam privarnos d'anomenar generals pera las capitánias, gobernadors de provincia, delegats d'Hisenda, jutges, magistrats, inspectors de policia, etc.? ¿no hauriam de tenir pllassas pera recompensar als que haguessin contribuït al triomf?

No ha de sorprendre pas que aquests *Lerroux el Compagnie*, en sas peroracions, embauquin a certa part de poble, puig els hi fan capir que *REPÚBLICA* es sinónim de federal y unitari. Qu'els hi sembla, ¿es compatible l'unificació ab el federalisme? No. Donchs el seu públic els aplaudeix.

Desenmascareus d'una vegada aquests farsants que, no sapiguent ni un borrall d'autonomia, may la poden predicar. Lo que engendran a qui els escolta es un centralisme més absorbent encara que l'actual.

Ni un federal es redressa pera demostrar palesament a el nostre poble que la ruta d'aquests unitaris es contraria a la veritable llibertat. Si un poble no gaudeix l'autonomia, els individus may poden disfrutar de llibertat, dihem nosaltres.

Donchs bé, si els federals haguessin resultat dignes deixebles del seu mestre, haurian

complert la missió que'ls hi confia, això es, difondre incessantment el programa federal y escampar-lo als quatre vents.

No ho han fet, al revés: en Vallés y Ribot va fer submissió a en Lerroux.

Nosaltres que som catalanistes democràtics y ens recordem de las paraules del gran Pi y Margall, ens afigeix veure el seu procedir.

De creure es que, si s'haguessin posat a l'enfront dels capitosts unitaris, el nostre poble que en el fons es autònom, la victòria l'hauria obtingut els federals. ¿Què s'hauria conseguit?

Cumplir la darrera paraula de'n Pi. Ell, ab sa vinguda a Barcelona, va veure l'afinitat dels programes federal y catalanista, y més d'una vegada va indicar que'ls seus elements y els nostres podien formar un nombrós nucleu capàs de capgirar a n'aquests falsificadors de llibertats.

¡Federal! compliu las lliçons del nostre mestre. (N'hi ha que las han complert sempre. *Catalunya Federal* es entitat per mostra).

Abominan de la federación aun los republicanos que no están con nosotros. Això deya en Pi. Ja sabeu, donchs, ab qui haveu de pactar pera no ésser federals esguerrats.

ROSEND R. MUNTANER

Qüestions polítiques

NI DRETA NI ESQUERRA

Aixis titula en Joseph Cardús y Arqué. un article que publica *La Renaixensa* del dia nou.

Ignorém els motius que té l'esmentat senyor, pera temer d'aquest modo la separació de camps dins de la idea nacionalista, prò creyém (y ab això no tractém ni molt menos! d'ofendre al senyor Cardús) que no ha estat prou encertat al triar, pera rebatrelas, las causas que, al nostre entendre, fan necessaria la formació de la *esquerra* catalanista.

Y dihem formació, perque no trobem altra paraula que per si sola expressi ben clara la idea, puig en l'ànim de tothom està, y això no pot ignorarho lo senyor Cardús, que la *esquerra* *Catalanista*, si bé no prou definida, ja està formada temps ha.

Ab una claretat que li envejém, defensa'l senyor Cardús lo qu'ell creu que forma las causas d'aquest desitj de desllindament, prò no s'ocupa (y a fé que ho sentim de debó), de lo qu'en podríem dir *causa mater* de la cosa.

La qüestió religiosa.

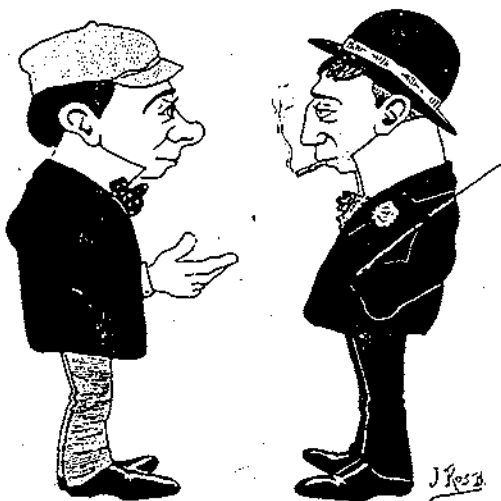
Veritat qu'es dolorós que'n nostre camp, s'hagi de posar en interdicte una qüestió tant poch agradable com aquesta; veritat que'l Catalanisme no deuria necessitar que ningú's preocupés d'aytal qüestió, prò quan elements, y prestigiosos, de la causa, es permeten fer manifestacions d'un determinat color, se fa precis que'n surtin d'altres pel cantó oposat, pera evitar que (com avuy desgraciadament passa) l'il·lus, l'analfabet y els que no ho son, també, prenguin per idea de tota la col·lectivitat, lo que sols es propi de determinats elements. ¿No ho creu aixis lo senyor Cardús?

Donchs aquesta es la causa qu'en diríam primordial, de la creació de la *esquerra*, y aquesta es precisament la única causa de que deixa de parlar lo senyor Cardús.

Ab las manifestacions dels altres varen lograr un resultat profitós baix el punt de vista polítich. Qu'es fessin catalanistes els «madurs», els que sols pensen sempre en conservar per in eternum la Religió, l'Ordre y el Trono.

Y ab aquests, senyor Cardús, els que com vosté y com nosaltres, estimém a Catalunya per sobre de todas las religions, per sobre de tots els ordres y per sobre de tots els tronos,

Tot es hù.

—¡Quins crits de visca la Pepa que's donaren al Congrés!
—Varen darse a la República...
—Home, ¿qué no es lo mateix?

Fot. de Regas.

Apat donat per «Catalunya Federal» pera celebrar l'onze de febrer.

no podém pas juntanshi, n'hem de fugir, separantse'n, y fer lo que vulgarment s'en diu *ranxo* apart.

Els cridan molt y perxó'l poble, lo que hem convingut en dirne poble, sols els ha sentit a n'ells; es precis que are cridem nosaltres també, perque s'ens senti arreu, s'ens escolti, y si es possible s'ens en fassi cas.

Molt encertats y contundents son els arguments que vosté usa, si s'ha de partir de la base de que la *Unió Catalanista* es el Catalanisme; prò com que de catalanistes n'hi ha que res tenen que veure ab la *Unió* y no perxó deixan de serho; y lo qu'es més, signifiquen quelcòm dins del camp catalanista, vethoaquí el per qué de la nostra campanya.

Pensa equivocadament lo senyor Cardús, si creu que tractem d'atacar la *Unió*, y creyém que ho pensa, perque'n el seu article dedica bons tros a defensarla, quan es ben cert que no necessita defensa, perque la *Unió Catalanista* no ha faltat, ni es debil, y sols els debils ó els culpables necessitan de fensor.

La formació de la *esquerra*, regoneixent per causa la falta de criteri d'uns, de transigència en altres y el mercantilisme de molts, no tira de dret a cap entitat, sinó a personalitats ó individus, perque, ben a pesar nostre, senyor Cardús, dins del Catalanisme comensa a notarshi quelcòm de l'abominable afició als personalismes, istil partit espanyol. Are, si lo senyor Cardús creu que las personalitats a qu'hem refereix no son catalanistas, no hi ha res de lo dit, y alashoras, si no l'hi plau la formació de la *esquerra*, quan menys tenim l'ineludible deber de dir molt alt als que avuy ens medeixen a tots ab lo mateix raser... no, aquests no l'han compresa bé la idea de Catalanisme, aquests no viuen sols pel conqueriment de la reivindicació de Catalunya, aquests sols els guia una passió ó un fanatisme, que pera no ferlo odiós del tot l'han aixoplugat sota'ls plechs sagrats de la bandera catalana.

Prò com que això, el senyor Cardús, jo estich convençut qu'es prou patriota per no volguerho fer, ni la *Unió* tampoch, ni *La Renaixensa*, ni ningú, lògich es que sense produhir escàndol d'aquesta mena, ens separém, pera que, sense necessitat de dirho, ho coneguim plà bé els que si avuy no han ingressat al camp catalanista, es perque s'han convençut de que alló de la tolerancia que tantas bocadas ne fem, son romansos, y poruchs ó pobres d'esperit els ha fet por l'estigma qu'els enemichs han lliensat sobre nostra idea, aprofitant l'ocasió qu'els hi han donat els que no comprenen altre autonomisme, que una idea xorca y petita, estretament lligada ab l'ordre, la religió y el trono.

Ja que no l'hagi convençut, ¿comprén nostra rahó lo senyor Cardús?

Y finalment, ab tot lo respecte que'm mereixen las sevas afirmacions vaig a permetre rectificar uns conceptes equivocats, sens dupte per la precipitació ab que degué escriure l'article, lo nostre company de causa y tantas vegades esmentat, senyor Cardús.

Al parlar dels que s'interessen per la formació de la *esquerra*, diu que son (paraules textuales), *algún element de dintre'l Catalanisme, alguna individualitat que no forma en los rengles de la Unió...*

Suposém que això ho ha escrit al vol de la pluma, y sense madurar perque d'haverho fet

aixis, s'hauria recordat, que las primeras guspiras d'aquest foc, eixiren precisament a la «Unió» y no hauria olvidat l'última junta general, de dita entitat y s'hauria tingut present qu'el més ferm, y primer defensor de la *esquerra* ha estat sempre lo periódich *Jovenut* adherit a l'Unió; y baixant uns quants esglahons més, també'n plau posarlo en coneixement, de que tots els que avuy abogan per la formació de l'esmentada fracció radical del Catalanisme, están ó han estat inscrits en Societats adheridas a la, per tothom respectada, «Unió Catalanista».

Ja veu, donchs, com es equivocat, el seu concepte, respecte als elements que tal cosa desitjan, y que son bastant importants en número y molt més en calitat, descontant d'aquesta última clasificació a aquesta molt modesta redacció.

La reforma de la base transitoria de las de la Asamblea de Manresa, no'ns portaria a fer Constitucions, com las que han regit a Espanya y altres països per l'istil, sinó tot lo contrari, donchs tractariem d'implantarhi en substitució de la que's conforma ab el organisme actual de la Iglesia, una, que podria molt bé ser la del programa del immortal Pi y Margall.

Respecte a todas las religions; preferencias ni privilegis a cap.

¿Vol res més democrata y lliberal lo senyor Cardús?

¿S'assembla això a las constitucions espanyolas? Ni de lluny.

Donchs això es part de lo que volém y a lo que aném; si no podém lograrho, ho seguirem guardant, com fins are, en lo més fondo de la nostra ànima, com se guarda lo record d'un somni ideal, quina resolució's veu impossible.

SALVADOR GIBERT M.

Couplets

(MÚSICA DEL Ki-ki-ri-hi.)

Fe una esquadra s'ha acordat
y'l ministre de Marina
l'uniforme ha reformat;
ja hem guanyat,
ja hem guanyat,
puig l'uniforme dels yanquis
a Madrid han copiat;
novetat,
ay carat;
fe una esquadra s'ha acordat.

A Nova York diu que hi ha
el trust del cer, del petroli
y de barcos enfonzà;
peró joal
may hi haurà
el que sofreix Barcelona,
qu'es el trust republicà;
molt xerrà
y poch pá.
A Nova-York diu que hi ha.

Reformas electorals
fa'l govern, quan Catalunya
curada està d'aquets mals;
clericals,
clericals,
tenian que fer reformas
quan en Planas y Casals,
qu'animal,
qu'animal,
la reforma electoral.

Per tot y en l'Ajuntament
fé y destá la majoria

dels que pensan diferent,
ja m'entén
el qu'hi sent.
El pá s'ha pujat y callan
si hagués sigut l'ayguardent
qu'eloquent
parlament;
per tot y en l'Ajuntament.

Un regidor afamat
per fé bunyols del Tío Nelo
ara'n fa a cà la Ciutat;
molt pregat,
desafiat,
y per ferhi economías
ha tret el menjá a n'el gat;
la Ciutat
s'ha salvat.
Un regidor afamat

El doctor Robert morí,
el plorá tot Barcelona
y un monument li erigí;
y un butxi
un butxi
conegut per *La Perdida*
el cap li vol malehí,
mala fi
fa'l butxi.
El doctor Robert morí.

No demanin més couplets,
que hi há un pare que fa nosa
y tots junts semblan ximplets,
tremusets,
tremusets,
qu'n vagi a comprá a Valencia
l'atiparant de bolets,
y xiulets,
y xiulets.
No demanin més couplets.

SANCH DE CARGOL

El capó per las societats

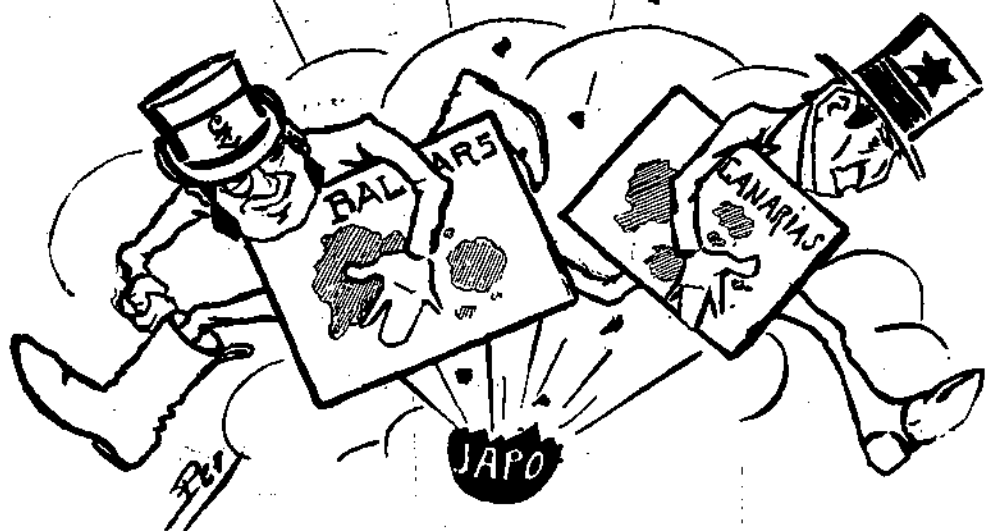
Catalunya Federal.—Convidats atentament per aquesta patriòtica entitat, assistirem dijous passat al sopar que organisaren els socis de la mateixa pera commemorar la República del 73.

A l'hora dels brindis feren us de la paraula els senyors Coca, de *Nova Cathalonia*; Grant y Sala, del *Progrés Autonomista*; Monegal, de *Jovenut*; Tona, Pi y Sunyer, Marial y Laporta, de *Catalunya Federal*, y nostre estimat company en Ramón Campmay per aquest setmanari. Tots ells foren aplaudits ab entusiasme, especialment en aquells paragrafs en que'ls oradors fixavan las tendencias democráticas y avansadas del Catalanisme.

Nova Cathalonia.—Per causas ajenas a la voluntat dels organisadors, tingué de suspendres el mitin anunciat en aquest centre catalanista pel divendres de la setmana passada. Per cert qu'aquesta suspensió causá viva contrarietat als elements democràtics del Catalanisme, qu'en gran nombre s'hi havian acoblat pera sentir la paraula d'algún orador quinas tendencias hi há curiositat pera conèixer.

Progrés Autonomista.—Ens prega el Concell Directiu Provisional d'aquesta entitat, que fem públich, pera qu'arribi a coneixement dels socis y d'aquells quinas propostes están pendentes d'aprobació, que se serveixin assistir al Concell general extraordinari que pera tractar del domicili social tindrà lloch demá dissapte, a las 10 de la nit, en el local de la «Escola Jordiana», «Orfeó Canigó», Copons, n.º 7.

«El señor Maura ha dicho que de la contienda ruso-japonesa, a lo sumo nos podrían alcanzar algunos *chispazos*.»

¡Y tals «chispazos»!

El capro per... las comarcas

PREMIÀ DE MAR

Sr. Dr.

Els republicans unitaris d'aquí, son com els republicans unitaris de tot arreu, uns xarlatans curts de gambals, que desfan ab el cap lo que fan ab els peus y que, fanatisats per la idea de la República, odian a tothom que no hi cregui, y especialment a n'els catalanistes.

Alguns joves d'aquest poble aymants de la terra y de sas costums, van voler fer una festa ben a la catalana, posant banderes catalanes, fent els programes en català y ballant sardanas. Aquest sol fet ha tret de foc als republicans perdidos d'aquí. Es veu que l'estimen molt a sa patria. Que Deu els hi torni l'enteniment.

EL CORRESPONSAL.

Are si que mi veig fumut. ¡Ay la marel! Saben la *Esquella de la Torratxa*? Si, homes! aquell setmanari pornogràfic que edita en López en competència ab el *Piripiti* y el *Sicalíptico*.

Meno! Donchs are, talment ha girat de cara y s'ha tornat... ¡asómbriñes! ¡clerical!!!

Si senyors, si; tant si riuen com si's venen las llàgrimas als ulls. Jo tinch por que no s'hagin venut al oro de la reacció.

Casi juraria que'ls subvencionan els jesuitas.

Pues, no se li ocorreix a n'el *trifáico* (perque are ja torna a ser trifáico, de desde que fa la *caga* pro sense'l titlle de la c.)

Pues, com anavam dient, no se li ocorreix fer una llarga biografia, ab las correspondents *anécdotas*... ¿de qui dirian? ¡d'un capellà!

Y lo que's pitjor ¡d'un capellà catalanista!!

Y lo que encare es pitjor ¡¡L'alabà!!

Y encare no l'han expulsat del *partido único*?

¡¡Inconsequents!!!

La *Veu de Catalunya* diu en un article que «s'han d'educar als grans».

En Corominas com que's tan burro s'ha donat per aludit y contesta que «ls grans, está probat per higiene, que lo millor es reventarlos».

Donchs, reventat aviat que's un grà ple de pus y ben madurat. ¡Quin fastich!

La *Publicidad*, exclama:

«El Congreso sin escándalo resultaría tan insípido» com Barcelona sense'n Corominas, en Roca, l'Ardid y el Maleta.

Ja's tiran floretas.

Llegeixin lo que diu l'Avi Brusi del dia 12:

«El señor Alcalde recibió una tarjeta del señor Corominas acompañada de un ramo. En ella se decía que, siendo sus días, los concejales republicanos, reunidos en fraternal banquete, le rendían aquella muestra de consideración y cordial afecto.»

Y quanta finura, Sébio!

Deus pensar que *dádivas quebrantan peñas* veritat?

En el nostre extraordinari prop-passat varem ésser profetas al donarte per parella a

n'el senyor Boladeras ab las sevas patillas y tot.

¡Estábau monos!

Pró no sabiam que'l vostre carinyo fos tan intim pera regalarvos ramets de flors.

¡No está mal!

Una cosa es la política y un'altra la estética.

«Congreso de los diputados» (A) Safring Nacional.

«Orden del día.—Tratado de comercio con Suecia y Noruega.

El Sr. Rodríguez (D. Constantino) consume un turno en contra.

Sostiene que la pérdida de las colonias se debe en gran parte a la protección arancelaria que se dispensó a Cataluña.»

Es molt barrut el tal Rodríguez.

No sabem que s'hagi fet cap tractat de comerç que regeixi exclusivament per Catalunya. Ab els mateixos tractats que'ls catalans, treballan las demés regions espanyolas. Es a dir, treballan... treballan... més ben dit, no treballan.

El dia que'ls polítics perdin a Catalunya ¿a qui deurán donar la culpa?

¡Després ens dirán separatistas!

¡Ah! El senyor Rodríguez (don Constantino) es diputat cunero de la classe dels enciclopèdichs.

Y quin burro n'hi há del senyor Rodríguez (don Constantino)!

Ja ha esclatat la guerra entre'l Japó y Rússia!

No ha sigut l'afany de llibertat ni'l de deslliurarse de cap despota, sinó l'ambició desenfrenada y innoble de dominar, lo que l'ha motivada.

Ab motiu d'aquesta guerra, els diaris d'informació venen plens de noves y detalls de las foras d'abdos combatents.

Per ells sabem l'avens y progrés qu'han fet de poch temps ensà'ls japonesos.

Tota la premsa dona com a detall de la cultura y com a prova de que s'han modernisat, el que disposan de barcos y canons terribles y de que han après de bon mestre l'art de matar gent a l'engrós.

Y aixó es Civilisació!... ¡Després dirém dels salvatges!

Aquests matan d'un a un y'ls civilisats de 500 en 500.

Tot una tarde han mal empleat els republicans discutint l'important problema de si's pot cridar o no's pot cridar: «¡Viva la República!»

L'escandol promogut en el Congrés ha sigut fenomenal.

La premsa madrilenya hi há donat l'importancia que a n'aquellas terras acostuman a donar a aquests assumptos, omplint las primeras planas ab lletres ben grossas.

En cambi, s'ha aprovat a rengló seguit, el tractat de comerç ab Suecia y Noruega no havent donat cap importancia els diputats espanyols.

Solsament el senyor Rusiñol y'l señor Zulueta s'han preocupat ab verdadera carinyo de lo que interessa de debó al país.

En Rusiñol es catalanista y'n Zulueta es català y republicà, pro no es dels del *trust*.

En Zulueta qu'es l'únich republicà que treballa ab fe y inteligencia es menyspreuat pels republicans que son *españoles ante todo*.

¡Ja veurán com La *Publicidad* procurarà reventarlo!

Iniciats per entusiastas catalanistas avensats, es van fent treballs valiosos porque prompte dongui fe de vida l'esquerra Catalana.

Com es propi de tot lo nou, aquests treballs han suscitat una mena de controversia en alguns periódichs.

Nosaltres ja hem donat las nostras rabons favorables a la conveniencia de que existeixi dita «Esquerra».

Estém plenament convensuts de que la seva existencia es necessaria pel catalanisme.

Cal fer notar que'ls que la combaten son els elements de la *Dreta* encare que no ho digan.

¡Es molt natural la seva campanya!

L'Estat espanyol está sufrint una *politi-quitis* aguda que tindrà un desenllas terrible. En va en Zulueta y'n Rusiñol li receptan; té las parts que l'integran tan infectadas que la cangrena es fa inevitable.

Els partits polítics, que fins are li han donat vida, s'están atrofiat a causa de faltarlos la mina de las colonias ab quin producte se'ls donava cohesió.

Mes, are que la vaca no dona per tant, tots els polítics d'ofici si asferran per muniarla fins que la farán tornar tísica.

¡A no ésser que vingan personas compasivas de fora casa y'ls hi treguin de las mans!

EL NOSTRE EXTRAORDINARI.—El número extraordinari dedicat a solemnisar'l carnaval polítich espanyol, ha tingut un éxit espantarrant.

Desde la primera hora de la matinata, fins la caiguda de la tarde, todas las máquinas de que dispõem, no van parar d'apilotar plechs y més plechs de paper imprés que'ls venedors ens arrebatavan per repartirlos per tot Barcelona.

Varem tirar tal excés de paper al mercat que'ls valors van baixar.

Tan aquí com al Masnou, l'éxit ha sigut extraordinari y habém rebut la mar de felicitacions; tan aquí com a Manlleu.

A tothom doném las gracias. Seguirém desenmascarar vividors y falsos republicans y procurarém emancipar a Catalunya, combatint sense descans als que laboran contra la pau dels homes y als que conspiran contra la justicia y la llibertat dels pobles.

A las dugas y mitja las máquinas comensaren a grinyolar esgarriofosament com si diguessin: no puch meeees!... no puch meees!... haviam tirat 133,000 exemplars!

No es aquesta l'ocasió per dir que LA TRALLA DEL CARRETER, es el periódich de més circulació de Catalunya. No, no ho dihem, no més ho escribim.

Sentim la cosa per la ràbia qu'aixó haurá causat als manos de *La Publicidad*, al veure que aquells *cuatro locos* que han sigut, son y serán la seva pesadilla han progressat y s'han multiplicat tant que prompte «La *Péridis*» s'haurá d'escriure en xino, porque'ls que parlan aquesta llengua serán els únics a quins podrà embaucar.

Llegim:

«L'Ajuntament ha acordat entregar un exemplar dels *Novells Ardits* a la societat...»
«Què no'ls hi fora el mateix donar l'anciàno Ardíd encontres dels *Novells*?»

Fa poch dias un salvatge va violar una nena de vuyt anys.

Al donar la notícia *La Publicidad* diu que li han dit que'l *sátiro* era perdigot.

Diu que li han dit però no diu qui. Prova que's una de tantas embusterias de las qu'endosa als seus abonats.

No som *perdigots*; si ho fossim y lo que diu «La *Perdida*» fos cert, seriam els primers en demanar el càstich merescut pel criminal de referencia.

No fariam com *La Publicidad* que's la capa que tapa todas las pillerias, quan son fetas pels del *Trust*.

En Maura s'ha ocupat de'n Soriano en termes un xich violents. Al saberho aquest va dir:

«Tomo buena nota de ello, y en la sesión del lunes próximo insultaré personalmente al señor Maura. Veremos lo que vuelva a decir entonces.»

Espanya está destinada a sortir de Scila y caure en Caribdis.

Sortim d'un debat y un'altra a la porta.

El parlamentarisme s'está desacreditant que's un gust.

Els pobles que aguantan tanta farsa s'ho mereixen tot, tot. Fins alló de'n Chamberlain.

Espanya s'ho está guanyant y... ja ho diuen els hidalgos a cada puerco le llega su *San Martin*.

Fa poch dias que a Madrid s'ha celebrat un banquet de periodistas en honor dels senyors Moya, Ortega, Munilla y Burell.

120 comensals, gran entusiasme y gran desarrollo de l'associació d'alabansas mutuas.

Las diferencias políticas quedaron en la puerta... els cinch céntims y'l mercantilisme d'aquests fenòmenos de sabiduria, aquests no's quedan a la porta ni a tiros.

La fiesta resultó muy hermosa...—diu l'A B C,—y sus efectos serán más hermosos... ¡ja ho crech que ho serán! Com hermosas varen resultar per nosaltres las derrotas del Estat espanyol.

Sobre tot per las vostras butxacas.

En proba d'aixó, vegis com de tant en tant encare procureu treure'ls punta.

¡Ah, juheus!

Tingas un xich de conciencia Llopis!

Tens un furat d'aiguera que fa una pudó... ab tanta CAÇA...

Tu ja disimulas fent veure que no es a casa teva; que la pudó ve dels clavagueros de la teva vehina, pro no't val.

¡Tenim bon nas!

Creume, Llopis, avans que'l ram d'higiene hi tinga que veure, posati un tap.

Fidel Giró impressor, carrer de Valencia, 233.

BIBLIOTECA NOVA CATALUNYA

EN PREMPSA

Volum VII Volum extraordinari

Aгна-María

Epissodi de la guerra dels «Segadors»

PER POMPEYUS GENER

Preu: 2 rals.